

SISTE NYTT

Torsdag, den 22. februar 1945.

Nr. 45.

2. årg.

V V

London, 21.2.1945, kl. 18.30.

VEST. Den kanadiske 1. armé er innviklet i heftige kamper sør for vegen fra Goch til Kalkar og langs vegen til Kalkar nordfra. 2 landsbyer ved Udem er inntatt. På 2 uker har de allierte i dette avsnitt tatt 10.000 fanger og en regner med at tyskerne har kastet inn mellom 25- og 30.000 mann i dette slag.

3. amerikanske armé er på et døgn rykket 9 km. fram mellom Saar og Mosel og står 5 km. fram det punkt hvor elvene flyter sammen.

Amerikanerne skal være 4 km. fra Saarburg.

LUFTKRIGEN. I natt angrep 1.200 tunge britiske bombefly mål i Dortmund og oljeraffineriene i Reishholz og Monnheim sør for Düsseldorf. Britiske Mosquitos bombet mål i Berlin 2 ganger. 21 fly er ikke vendt tilbake. For annen dag på rad ble Nürnberg i dag bombet av en meget stor styrke amerikanske bombefly. 1.200 fly deltok i operasjonene.

ØST. Kampene i Øst-Preussen går nå inn i sin avsluttende fase og 2.000 tyskere felt i går under forgjeves forsøk på å sprengte ringen om Königsberg.

Marsjal Rokossowskys hær, som står 30 km. fra grensen til fristaten Danzig, har i dag inntatt byen Czernik i den nordre del av Polen på jernbanen mellom Stettin og Danzig. I Brandenburg mellom elvene Neisse og Bober

har russerne rykket 15 km. fram og inntatt Krossen på vestbredden av Oder. Christianstadt lenger sør er også erobret. Vest for Krossen rykker russerne fram mot skogdistriktet ved Guben og bombarderer byen. Andre russiske avdelinger nærmer seg Fürstenberg, 30 km. fra Frankfurt a.d. Oder.

I Sør-Slovakia har russerne ny framgang har inntatt en rekke behodde steder og vest for Lucinec og slått tilbake tysk motangrep langs Donaus nordbredd.

DET FJERNE ØSTEN. På Iwojima rykker amerikanske støttropper nordover i retning av Øyas flyplass nr. 2, og det meldes at de hittil hardeste kamper under Stillehavskrigen nå raser. Motojima flyplass som er inntatt, er stor nok til at B-2 fly kan bruke den.

UTENRIKSMINISTER EDEN hadde i går en konferanse med to tidligere medlemmer den polske regjering og den polske ambassadør i London.

CHURCHILL OG ROOSEVELT konfererte i forrige uke i Kairo med presidenten av Syria, kong Ibn. Saud av Arabia og kong Faruk av Egypt. Churchill hadde også samtaler med keiseren av Etiopia.

-- V --

London, 22.2.1945, kl. 0.20.

VEST. Britiske og kanadiske tropper rykker stadig fram på begge sider av Goch og står 4 km. fra Udem. Det pågår heftige kamper ved inngangen til Kalkar.

3. amerikanske armé, som angriper på en 100 km. bred front, har erobret 16 tyske byer og landsbyer. Mellom Saar og Mosel trekker tyskerne seg tilbake i uorden, og 2.500 fanger er tatt. Amerikanerne er gått inn i Saarburg. 7. amerikanske armé rykker fram på en 10 km. bred front og står snaut 5 km.

fra Saarbrücken.

LUFTKRIGEN. Berchtesgaden er bombet første gang og ble forsvart av kraftig luftvernild. Fra Italia er transportmaskiner i Wien bombet.

ØST. Marsjal Konjovs styrker fortsetter sin framgang i Brandenburg og har tatt 50 steder til, blant annet Pforten, 20 km. sør for Guben. Lenger sør er Priebus erobret. Neisse, 35 km. nord for Görlitz erobret.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanerne har nå 1/3 av Iwojima i sin besittelse.

HJEMMESTYRKENES OPPGAVER.

De norske hjemmestyrkene har i alle disse krigsårene ført sin kamp mot okkupasjonsmakten uten å lage noen reklame for sin virksomhet. Den første tiden var preget av oppbyggingen av organisasjonene og arbeidet med å skaffe pålitelige meldinger om tyskernes militære forhold her i landet og sende dem over til forsvarrets overkommando. Det var først i 1944 at kjennskapen til deres virksomhet ble alminnelig ved de strålende aksjoner sabotørene utførte.

Dette henger nøye sammen med utviklingen av kampen i Europa for øvrig. Gjennom lengre tid hadde de norske organisasjonene stått klar til å begynne sabotasjen. Men tiden var ikke inne. Det allierte flyvåpen hamret stadig løs på de krigsviktige bedriftene og oljesentrene i de tysk-kontrollerte områdene på kontinentet, men tyskerne greide stadig å bygge opp igjen det som ble ødelagt og få produksjonen i gang igjen. Dessuten kunne Tyskland skaffe seg forsyninger av viktige varer fra nøytrale land som f.eks. Sveits og Sverige. Dette gjorde at de tyske lagrene i Norge hadde liten betydning, særlig da det ikke foregikk kampan-linger på nordfronten.

I løpet av 1944 endret dette forhold seg. Den allierte bombingene hadde da lammet store deler av den tyske krigsindustrien. Særlig hardt rammet var kulelagerfabrikker og oljelagre, oljefelter, raffinerier og fabrikker for framstilling av syntetisk olje. Da de nøytrale land i fjor stanset all eksport av krigsmateriell til Tyskland og tyskerne mistet oljefeltene i Romania og også en del felter i Polen, var derfor lagrene i Norge ikke lenger "en pølse i slaktertiden", men av avgjørende betydning for tyskerne. I tillegg til dette kom kampene i Nord-Norge og at tyskerne ønsket å overføre en del av troppene i Norge til Tyskland.

Ordren om sabotasjeaksjoner mot de tyske lagrene og krigsindustrien i Norge ble gitt, og sabotørene tok fatt på sitt arbeid. I første omgang gikk det ut over lagrene av flytende drivstoff. Sabotørenes første tådt var tønningen av bensinlagrene langs Bergensbanen i begynnelsen av august, og snart fulgte ødeleggelsen av tyske olje- og bensinlagre slag i slag.

Disse aksjoner har siden fortsatt og kulminerte i den glimrende utførte aksjon mot Shells lagerbygning i Schwensensgt. 3, hvor 320 tonn olje, dvs. 360.000 liter ble

ødelagt. Denne aksjon er den mest vellykkede som er foretatt mot oljelagre av HS. Dessvorte gikk det en del norske verdier tapt på grunn av at tyskerne lagrer krigsmateriell inne i tettbebyggelsen uten hensyn til sivilbefolkningen. Når vi imidlertid vet at hver liter olje som blir ødelagt etter Eisenhowers utsagn betyr at krigsen blir forkortet med 1 sekund, så må selv de det direkte går ut over være enig i at aksjonen måtte foretas selv om langt større verdier skulle gå tapt. Parallelt med disse aksjonene gikk ødeleggelsen av tyske reparasjonsverksteder for fly og biler og viktige tyske fabrikker i Norge.

Kulelagersituasjonen for tyskerne ble stadig mere prekær, og da de la planer om å beslaglegge SKF's lager i Kongensgate, ble dette sprengt i luften den 26/11.1944, og senere fulgte meldingene tett på hverandre om at kulelagre var fjernet fra krigsviktige bedrifter som derved måtte stanse.

For hver gang har vi måttet beundre det planleggende arbeid som er utført for aksjonen og den hensynsfullhet sabotørene har gått fram med. Aksjonen mot Raufoss Ammunisjonsfabrikker viser fullt ut hvilken betydning deres arbeid har hatt. Allied Headquarter hadde bestemt at det skulle foretas et flyangrep mot fabrikken, og dette ville kunne føre til at store norske verdier og mange menneskeliv gikk tapt. HS ble etter alvorlige overveielser overlatt oppgaven, og sabotørene foretok en aksjon mot en transformatorstasjon ved Minnesund, og Raufoss ble stanset uten andre tap enn transformatorstasjonen.

Tyskerne søker nå med alle midler å svarte sabotørene og viker ikke tilbake for å foreta sprengninger for egen regning, hvilket vi for øvrig alt tidligere har hatt anledning til å konstatere, f.eks. ved brannen i Aulaen. Alt som kan skade sabotørene utnyttes i propagandaen, og dessvorte har tyskerne til dels hatt hell med seg. Vi har lott for å glemme at Norge er i krig med Tyskland og at dette krever at hele befolkningen er villig til å bære de byrder som kampen fører med seg. Det kreves i dag av oss at alle gjør sin plikt, hver på sin plass, og i hvert fall ikke legge hindringer i veien for HS eller søke å splitte fronten ved å komme med uberettiget kritikk mot deres arbeid.